

MANFRED VON KILLINGER LA SOVEJA

Mihai Adafini

Cadrul natural deosebit de frumos, existența mănăstirii lui Matei Basarab, viețuirea unei comunități muntene roită din Rucărul și Dragoslavele Muscelului care și-a păstrat sute de ani specificul această enclavă valahă la marginea Țării Vrancei – la rândul ei, o individualitate în Țara Moldovei - faima descoperirii baladei Miorița – capodopera literaturii populare românești -, în această „gură de rai”, crâncenele lupte care s-au purtat în Războiul de Reîntregire a Neamului pe aceste locuri – marcate prin ridicarea Mausoleului în cinstea celor căzuți -, existența Stațiunii de odihnă și tratament, aerul foarte ozonat, bogăția și diversitatea faunei și florei au atras de-a lungul timpului multe personalități politice și culturale românești și nu numai.

Intrarea Sovejei în circuitul cunoașterii naționale se datorează mănăstirii construite de **Matei Basarab (1632-1654)**, domn al Țării Românești, ca semn al păcii încheiate cu **Vasile Lupu (1634-1653)**, domnul Moldovei.

La alegerea locului a contribuit și mitropolitul Varlaam (născut la Bolotești) bun cunoscător al locului și principalul negociator din partea voievodului moldovean la amintita pace, precum și prezența unor munteni în zonă veniți anterior ridicării mănăstirii.¹

¹ A. Paragină, **Dobromira. Ctitoria lui Matei Basarab de la Soveja**, în „Vrancea. Studii și comunicări”, vol. V-VII (1982-1984), Focșani, 1987, p.46

Putem presupune că și domnul Matei Basarab a fost la Soveja din moment ce nu a fost mulțumit de prima construcție făcută de ieromonahul Partenie și terminată la 1640. Ea nu a corespuns exigențelor voievodului și „o zidi din nou din temelii”, păstrându-se vechiul hram.

Printre prelații mănăstirii se cuvine a menționa pe Daniil, fost mitropolit de Alba Iulia.²

Un moment foarte important în istoria mănăstirii a fost iulie 1715, când **Nicolae Mavrocordat (1709-1710; 1711-1715; 1715-1716; 1719-1730)** – pe atunci domn în Moldova - „văzând starea de ruină” a mănăstirii Soveja din ținutul Putnei „o închină la Ierusalim unde este patriarh Hrisant”³

Cutremurele și incendiile repetate au adus-o într-o stare de ruină, constatată la începutul secolului al XX-lea de marele nostru istoric Nicolae Iorga: „Zidul sfârtecat de dintele lacom al vremurilor se rupe în frânturi de cărămidă roșie, se deschide în turnuri năruite; casele de locuință s-au prăbușit până la bolțile beciurilor. Biserica a căzut pe jumătate de cutremure și greaua armătură a ferestrelor zace la pământ”⁴

Prima personalitate care și-a legat un crâmpeli de viață de Soveja a fost scriitorul și omul politic Alecu Russo, surghiunit aici la începutul lui martie 1846 de către domnul **Mihail Sturdza (1834-1849)** pentru că a nesocotit cenzura. După cum arată chiar Russo, stăpânirea „a cerut să fie ținut aici pe hrană de fasole și pe canon de rugăciuni, spre a-și veni la pocăință și la ispășirea păcatelor” În numai o lună de zile cât a stat surghiunit la mănăstire, revoluționarul moldovean are șansa istorică să

² Ibidem, p.47

³ Ibidem, p.48

⁴ N. Veniamin, **Ctitoriile lui Matei Basarab**, Editura Sport-Turism, București, 1982, p.100

culeagă minunată baladă **Miorița**, pe care o va transmite prietenului său Vasile Alecsandri.

O altă personalitate trimisă spre pocăință la Soveja a fost episcopul de Roman, Veniamin Roset. Cauza a fost semnarea Petiției – proclamație de la Iași la 28 martie 1848, eveniment ce marchează începutul Revoluției române și la care episcopul a aderat.⁵

Cel mai mare eveniment de care este legat județul Putna a fost fără îndoială Războiul de Reîntregire a Neamului din anii 1916 - 1918.

Străvechiul ținut al Vrancei, lăcaș și simbol al libertății și independenței românești a fost sortit să fie ocupat de dușman, în urma campaniei dezastruase pentru neamul românesc din 1916. Ofensiva Puterilor Centrale a făcut ca și comuna Soveja să intre sub ocupația acestora la 18 decembrie 1916.

După marea victorie de la Mărăști din iulie 1917, Armata a II-a română condusă de generalul Alexandru Averescu a înaintat victorioasă spre vest, spre Țara Vrancei „*urmărind dușmanul care reușea să fugă mai repede decât putea să-l urmărească românii, în mâinile cărora lasă prizonieri, tunuri, chesoane, bucătării și tot felul de material de război..... Soveja-Rucărenii și Dragoslovenii, Negrileștii, au primit cu entuziasm pe eliberatori cu brațele încărcate cu flori și lacrimi în ochi.*”

La 20 iulie / 3 august 1917 generalul Alexandru Averescu a organizat un parastas la Soveja pentru odihna celor căzuți în bătălia de la Mărăști. A asistat și prințul Carol⁶, viitorul rege Carol al II-lea.

În timpul celui de-Al Doilea Război Mondial, Soveja a fost vizitată de două mari personalități ale timpului: Manfred von Killinger, ambasadorul Germaniei la București și mareșalul Ion Antonescu, Conducătorul Statului Român.

Baronul Manfred von Killinger a sosit la București la 24 ianuarie 1941, trimis de Hitler, pentru a consolida situația lui Ion

⁵ M. Păcurariu, **Istoria Bisericii Ortodoxe Române**, vol.III, p.32

⁶ C. Kirițescu, **Istoria războiului pentru întregirea României**, vol.II, p.78

Antonescu după înfrângerea rebeliunii legionare de la 21 - 23 ianuarie 1941. În același an s-a întâmplat un lucru care la prima vedere s-ar părea că este foarte banal, în realitate însă a avut o mare importanță psihologică.

Von Killinger, care era un vânător pasionat, a venit la Soveja și a împușcat pe muntele Zboina, un cerb. Coarnele acestui cerb s-au dovedit a fi, după clasificarea internațională, pe locul al II-lea în lume ca frumusețe. Ambasadorul a fost călăuzit de către un localnic, un cioban. *„A apărut în toate revistele din Europa Centrală și din țările neutre fotografia cerbului, a călăuzei, a lui Killinger, o descriere a regiunii Sboina și a modului cum a fost vânat acest trofeu aproape unic în lume. De aici s-a născut o corespondență săptămânală între Killinger și țăranul de la Sboina.*

*Killinger se hotărâse ca imediat după război să se stabilească definitiv la Sboina. Cerbul a făcut legătura sufletească dintre Killinger și România. Pentru ca să poată face corespondența cu ciobanul de la Sboina el lua lecții de limba română”*⁷

Această vânătoare a avut loc în septembrie 1941 pentru că în registrul casei de oaspeți, la 27 septembrie 1941, se găsește însemnarea ambasadorului von Killinger: *„Jeri am fost în frumosul și sălbatecul ținut carpatin, un vis al vieții mele..... Am împușcat un cerb capital. Mulțumiri vânătorești lui Hubertus și Diane”*⁸ Semnează „Manfred Fr. von Killinger – Ambasador al Imperiului Germania Mare”

O a doua însemnare făcută de aceeași mână se află la pagina 24 și este datată 27 octombrie 1943: *„A treia vânătoare de cerbi în Zboina. A fost un timp frumos și schimbător. Cerbii au boncăit bine, dar vânatul nu iese la plimbare”*. Astfel se explică de ce von Killinger a fost mai binevoitor cu românii decât toți ceilalți nemți. El a avut încredere

⁷ R. Lecca, **Eu i-am salvat pe evreii din România**, Editura Roza Vânturilor, București, 1994, p.174

⁸ V. Cabalortă, **Contribuții asupra problemei silvice a Vrancei (1900-1944)**, în „Vrancea. Studii și comunicări“, vol.V-VIII (1982-1984), Focșani, 1987, p.113

totală în mareșalul Ion Antonescu și a fost foarte surprins de răsturnarea situației la 23 august 1944, fapt pe care Hitler nu i l-ar fi iertat și din acest motiv și-a pus capăt zilelor.

Soveja a fost distrusă în mai multe rânduri, parțial, de incendii, două în timpul războaielor mondiale, dar nu numai.

Incendiul declanșat în noaptea de 2 / 3 martie 1943 în satul Dragosloveni a pornit de la un chef al nemților ce erau încartiruiți într-o casă cu etaj, unde era și un post german. Proprietarul, Nicolae Spânu, avea în casă și un restaurant - „Carpați”

Este cunoscut faptul că armata germană sosise în România ca misiune militară, invitată inițial de regele Carol al II-lea după răpirea Basarabiei, Nordului Bucovinei și Ținutului Herța la 26 - 28 iunie 1940 de către URSS, invitație reînnoită de Ion Antonescu în octombrie 1940.

În câteva ore, focul întezit de explozia unor butoaie cu benzină și de un vânt foarte puternic, a mistuit satul Dragosloveni: primăria, școala, case, grajduri și tot avutul oamenilor. Și-au găsit sfârșitul 17 femei și copii.

A doua zi a venit aici mareșalul Ion Antonescu care a promis că oamenii vor fi ajutați să-și refacă gospodăriile.

Comuna Soveja și orașul Panciu, ultimul distrus de cutremurul din 9 / 10 noiembrie 1940 și vizitat apoi de regele Mihai și de generalul Ion Antonescu, sunt cele două localități vrâncene ajutate de Stat în măsura în care a fost posibil, dat fiind că țara era în război, iar efortul principal era pentru susținerea frontului.